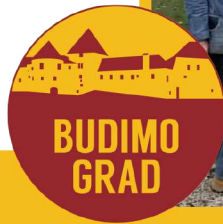

BUDIMO GRAD!

Bilten političke platforme građana Budimo grad

Drage sugrađanke i sugrađani, okupili/e smo se u platformu „Budimo grad“ kako bismo promovirali vrijednosti za koje smatramo da moraju biti osnova svakog političkog djelovanja u Varaždinu i šire! Zato jer volimo naš Varaždin, želimo da napokon budemo grad: ne ‘grad slučaj’, nego grad u kojem se ljudi poštuju, u kojem im je lijepo živjeti i mjesto gdje se osjećaju ugodno.

Tko smo?

„Budimo grad“ lokalna je, nezavisna, građanska i politička platforma obrazovanih, odgovornih, ostvarenih, dobronamjernih ljudi s profesionalnim i osobnim kredibilitetom i integritetom, koji su se okupili, kako bi pokušali utjecati na promjene u gradu. Mi smo ljudi koji su se odlučili aktivirati i pokazati drugačije načine komunikacije i reći NE vladanju, nego DA upravljanju zajedničkim dobrima u gradu. Ljudi koji su spremni uložiti svoje znanje, stručnost u različitim područjima svojih djelovanja, vrijeme i ono najvažnije - osobni integritet te u konačnici, sudjelovati na predstojećim lokalnim izborima.

Što je problem?

Prije svakih izbora isti političari Varaždinkama i Varaždincima obećavaju iste stvari:

Rješavanje bala smeća, biotehnoški park, nadvožnjak, novi starački dom. Neki idu toliko daleko da obećaju i brzi vlak do Zagreba. Nažalost, jedino što se u našem gradu uspješno gradi su korupcijske afere. Na čelu grada imamo gradonačelnika koji koalira s Davorom Pataftom, a oboje su osuđeni na bezuvjetnu kaznu zatvora zbog korupcije. Sve ove afere ne bi bile moguće bez podrške HDZ-ovih i HNS-ovih gradskih vijećnika koji, ovisno o spretnosti, podršku naplaćuju više ili manje umješno. Milijuni kuna našeg novca nekažnjeno se pretaču iz gradskog proračuna u privatne džepove.

Dokle god institucije Republike Hrvatske ne sprečavaju i ne kažnjavaju ovakav kriminal, mi građani zadnja smo linija obrane našeg grada od ove pljačke i otimačine. Sve ovo direktna su posljedica ne transparentnosti, korupcije, klijentelizma i izostanka političke odgovornosti. Upravo zato moramo promijeniti način upravljanja našim gradom.

Koja su rješenja?

Promjene koje tražimo sveli smo na 16 točaka koje možete pročitati na kraju biltena. Inzistirat ćemo na transparentnosti, odgovornosti, sudjelovanju građana u upravljanju gradom i efikasnosti rada gradske uprave. Ako želimo osigurati dugoročni održivi razvoj i prosperitet grada, ako želimo mladima pružiti perspektivu da ostanu živjeti u našem gradu, onda su te promjene nužne.

Bit našeg programa je ANTIKORUPCIJA. Gradska vlast mora postupati zakonito, transparentno i odgovorno. To je jedini put da građani ponovno steknu povjerenje u politiku. Ovu promjenu možemo jedino ostvariti uz Vašu potporu. Naš cilj ćemo postići kada sve političke stranke prihvate ove vrijednosti kao vlastita načela upravljanja gradom. Ovim putem mi ih pozivamo da to i naprave. Ako vole ovaj grad, ako vole njegove građane, ako im je javni interes preči od privatnog, onda će to i učiniti.

Članovi platforme „Budimo grad“ su na javnom savjetovanju o proračunu Grada Varaždina za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu predložili sljedeće:

Produženi boravak za sve učenike/ce nižih razreda i rad na neodređeno njihovim učiteljima/cama

Cilj produženog boravka je osigurati učenicima/ama nižih razreda skrb do dolaska roditelja, naučiti ih „kako učiti“ i olakšati izvršavanje svih dnevnih školskih obveza. Potreba za produženim boravkom raste iz godine u godinu zbog poslova i obveza roditelja i njihovog manjka vremena za češći rad s djecom, te ih na taj način spašava od prepuštenosti samima sebi nakon redovne nastave.

Problem leži u tome što se s učiteljima/cama u produženom boravku s početkom svake nove nastavne godine sklapaju ugovori o radu na određeno vrijeme do završetka nastavne godine. To znači da učitelji/ce zaposleni u produženom boravku kroz ljetne mjesecе ostaju bez posla, gube financijska sredstva za egzistenciju, a i nikad nisu sigurni hoće li s novom školskom godinom na natječaju dobiti posao na istom radnom mjestu. Iz takvog radnog statusa, proizlaze raznovrsne teškoće poput nemogućnosti uzimanja kredita, neizvjesnosti u planiranju obitelji, nemogućnosti prebacivanja na drugo radno mjesto unutar škole i remećenja pedagoškog slijeda promjenama učitelja pojedinim razredima.

Ove školske godine zbog situacije uzrokovane pandemijom COVID-19 i manjka financijskih sredstava, Grad školama nije odobrio provođenje produženog boravka za učenik/ice 3. i 4. razreda zbog nedozvoljenog miješanja grupa. Iako ih je u pravilu osjetno manje, ipak ne bi smjeli biti uskraćeni za mogućnost pohađanja produženog boravka. I učenicima/ama 3. i 4. razreda mora se, bez iznimke, omogućiti produženi boravak.

Iz ovog razloga, Robert Borović, predložio je da se za iduću školsku godinu osiguraju sredstva za provođenje produženog boravka u svim nižim razredima, kao i sredstva za ugovore o radu na neodređeno vrijeme za njihove učitelje/ice.

Robert Borović - član platforme

Participativni proračun - građanima/kama omogućiti sudjelovanje u odlučivanju o trošenju javnog novca

Participativni proračun ne znači više troškova. On znači da se odluka kako će se utrošiti dio javnog novca oduzima političarima pojedincima i daje građanima/kama, kolektivno. On je jedan od oblika sudjelovanja u odlučivanju kojim građani/ke imaju priliku vježbati direktnu demokraciju, naučiti o ovlastima i procesima upravljanja javnim sredstvima, doprinijeti transparentnosti i učinkovitosti proračuna.

U praksi ima više načina kako se participativni proračun ostvaruje. Građane/ke se poziva da daju svoje prijedloge, o kojima se potom javno glasuje, a oni s najvećim brojem glasova se usvajaju. Ili se svakom mjesnom odboru (MO) dodijele određena sredstva te se na razini MO biraju projekti koji će se financirati. Ključ je u tome da se odluka o projektima koji će se financirati spušta na najneposredniju razinu odlučivanja. Na primjer, ako se većina stanovnika/ica 6. mjesnog odbora izjasni da želi na području svog MO novo dječje igralište, ili uređivanje neke ulice, onda će se sredstva utrošiti na to, bez obzira što prethodno nisu bila predviđena gradskim proračunom.

Članica platforme Tena Rak poslala je prijedlog da se za projekcije proračuna grada Varaždina za 2022. i 2023. godinu predvidi svake godine po pet milijuna kuna, o kojima bi umjesto političara/ki, odlučivali građani/ke.

Tena Rak - članica platforme

Što hitnije uvesti Građanski odgoj i obrazovanje u gradske osnovne škole!

Da je naša država spremna građane/ke pripremiti za aktivno sudjelovanje u demokratskim procesima, odavno bi uvela Građanski odgoj i obrazovanje (GOO) kao predmet u osnovne škole. Ipak, neki gradovi i općine izradili su programe i dobili potrebna odobrenja za uvođenje ovog izbornog predmeta.

Unatoč predlaganjima da i Varaždin to učini, nije se pokazalo volje u provedbi i implementaciji predmetnog GOO-a u varaždinske škole. Premda smo imali najviše iskustva u tome jer je naš grad bio prvi u Hrvatskoj koji je započeo sa svojevrsnim građanskim odgojem i obrazovanjem u aktivnostima imena Dječji forum za prava djeteta (DF).

Dubravka Novak - članica platforme

Među prvim gradovima je, 2004. godine, osnovano Dječje gradsko vijeće (DGV). Ono omogućava djeci slobodno izražavanje mišljenja, iznošenje prijedloga i sudjelovanje u procesu donošenja odluka kojima se podiže kvaliteta života djece u gradu, županiji, na nacionalnoj razini. Mi smatramo da bi sva djeca u svim školama trebala dobiti potrebna znanja, vještine i stavove kako bi mogli kvalitetno djelovati u području ljudskih prava i demokracije.

Teret ove odgovornosti u najvećoj mjeri pada na uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo u odgojno-obrazovne sustave na nivou države, ali budući da postoji mogućnost, i na lokalnoj upravi.

Platforma „Budimo grad“ zalaže se za što skorije uvođenje GOO-a u škole kao izbornog predmeta u fazama: - da se iskoriste znanja i iskustva učitelja/ica-voditelja/ica DF-a, DGV-a i drugih stručnjaka/inja na području ljudskih (i dječjih) prava, medijske i financijske pismenosti, zdravlja i dr. te se hitno pristupi izradi programa/kurikuluma, priručnika i materijala; da se održe edukacije edukatora/ica predmetnih učitelja/ica; da se GOO, po mogućnosti, implementira u školske kurikulume od sljedeće školske godine.

Ako se ne postigne rok od sljedeće godine, Grad Rijeka besplatno ustupa sve materijale za provođenje ovog programa svim školama koje za tim iskažu interes. U prvoj fazi troškovi uvođenja GOO-a sveli bi se na troškove edukacije minimalno osmero učitelja/ica, a prihvatimo li riječki model, troškovi priručnika i drugih potrebnih materijala sveli bi se na minimum.

Predložili smo da se kupe dvije stanice za mjerenje kvalitete zraka

Nikola Kumek, predložio je da se u proračunu za 2021. godinu predvidi iznos za projekt instalacije stanica za praćenje kvalitete zraka u Varaždinu.

Na području grada Varaždina i okolice odvijaju se intenzivna industrija, obrada otpada i poljoprivredne aktivnosti koje utječu na kvalitetu zraka. Posljednjih godina, svjedočimo pritužbama građana na lošu kvalitetu i miris zraka. Smrad iz Varkomovog pročišćivača otpadnih voda često se može osjetiti u istočnim dijelovima grada. Iz dimnjaka Univerzalove energane vjetar nosi dim prema gradu. Banfica i područje oko VIS-a godinama trpe nesnosni smrad i noćne ispuste gustog dima iz navedene tvornice koji st-

vara probleme s disanjem. Stanari POS-ovog naselja muku muče sa smradom iz Biodar-a, koji se može osjetiti cijelim gradom, ovisno o vjetru. Grad je okružen Kokinim farmama, a Iz smjera Kućan Marofa dolazi smrad svinjogojских farmi. Stanari koji žive u blizini Gumiiimpex-a žale se na smrad spaljene gume.

Nikola Kumek - član platforme

Dugotrajna izloženost onečišćivačima zraka znatno narušava zdravlje i kvalitetu života građana i šteti okolišu. Smatramo kako je od vitalnog interesa građana/ki da se prati kvaliteta zraka koji udišu. Želimo i imamo pravo znati koliko štetnih čestica udišemo i kakav će zrak udisati naša djeca. Najbliža mjerna postaja za mjerenje kvalitete zraka nalazi se u Kućan Marofu, daleko od centra grada u kojem je najveća koncentracija ljudi i daleko od industrijskih aktivnosti koje uzrokuju onečišćenja. Osim toga, ta postaja mjeri samo četiri zagađivača, dok mjerne postaje u ostalim gradovima mjere i preko dvadeset!

Komunalni ured Grada Varaždina odgovara kako smatraju da dodatne kontrole uz ove postojeće nisu potrebne. Nekoliko se puta u Gradskom vijeću otvaralo pitanje kvalitete zraka, međutim nijedna gradska vlast nije pokazala interes za ovo pitanje. Bez odgovarajućih mjernih podataka prikupljenih na izvorima onečišćenja, nije moguće kvalitetno i adekvatno predlagati niti provoditi mjere za smanjenje onečišćenja zraka, niti je moguće utvrditi kvalitetu zraka koji građani udišu.

Tražimo da u Varaždinu budu postavljene najmanje dvije mjerne stanice za mjerenje kvalitete zraka. Lokacija zapad (Jalkovec, POS, Grabanice) i lokacija istok (Vilka Novaka, Carina, Pavleka Miškine). Podaci prikupljeni na mjernim stanicama bili bi dostupni svima na mrežnim stranicama Grada u realnom vremenu. Cijena takvog sustava je manja od troškova poštarine za slanje rješenja o novom obračunu komunalne naknade.

Tražimo da u Varaždinu budu postavljene najmanje dvije mjerne stanice za mjerenje kvalitete zraka. Lokacija zapad (Jalkovec, POS, Grabanice) i lokacija istok (Vilka Novaka, Carina, Pavleka Miškine). Podaci prikupljeni na mjernim stanicama bili bi dostupni svima na mrežnim stranicama Grada u realnom vremenu. Cijena takvog sustava je manja od troškova poštarine za slanje rješenja o novom obračunu komunalne naknade.

Predložimo transparentni proračun – da se vidi kako je potrošena svaka naša kuna

Ivan Obadić predložio je u ime platforme da se u raspravi o proračunu osigura 75.000 kuna za ostvarenje projekta transparentnog proračuna.

Prijedlog uvođenja potpuno transparentnog proračuna je korak vraćanju povjerenja građana/ki u institucije javne vlasti. Predstavlja konkretnu mjeru koja pruža potpunu transparentnost rada lokalne vlasti na način da javnost ima uvid u svaku transakciju iz proračuna grada. To podrazumi-

jeva objavu svih troškova koje je grad imao prema pravnim i fizičkim osobama te javni pristup podacima kome je, kada, koliko i zašto isplaćen neki iznos: od putovanja i dnevnica, ručkova i večera, bruto plaća zaposlenih, otpлата kredita grada, svih provedenih javnih natječaja, itd. Javna vlast ne samo da ima moralnu, nego i zakonsku dužnost pružati informacije građanima/kama o trošenju javnog novca.

Ivan Obadić - član platforme

Prijedlog potpuno transparentnog proračuna slijedi standarde transparentnosti EU-a i SAD-a, čiji su proračuni ni u potpunosti otvoreni i transparentni. I u Hrvatskoj su pojedini gradovi i općine uveli ovakve standarde, spomenut ćemo primjer grada Bjelovara i općine Omišalj. Ono što je do sada u Varaždinu učinjeno nije dovoljno jer se trošenje javnog novca još uvijek prikazuje kroz grupiranje u zajedničke stavke, čime se gubi ključna informacija – koliko, zašto i kome konkretno se distribuiraju sredstva iz proračuna.

Upravo to je ono što se, zasigurno s velikim razlozima, skriva! Ukoliko ovo nije slučaj, ne znamo zašto bi lokalna vlast odbila transparentno prikazati sve dosadašnje i buduće troškove.

Građanska platforma Budimo grad zalaže se za:

ODGOVORNOST

1. povlačenje obnašatelja/ica javnih dužnosti u slučaju teškog sukoba interesa kao i u slučaju ako je protiv njih pokrenut kazneni postupak za kaznena djela za koja Zakon o lokalnim izborima u slučaju pravomoćne osuđujuće presude propisuje zabranu kandidiranja
2. dobrovoljno prihvaćanje ograničenja reizbora na mjesto gradonačelnika na dva mandata

TRANSPARENTNOST

3. pravovremenu i potpunu dostavu svih materijala gradskim vijećnicima/cama i javnosti prije sjednica Gradskog vijeća
4. transparentni proračun - otvoreno predočanje građanima/kama svake kune koja je isplaćena iz gradskog proračuna
5. ograničenje raspolaganja imovinom, investicijama i rashodima, odnosno zaduživanja Grada – obvezu raspisivanja fakultativnog referenduma kod svih zaduženja i kapitalnih investicija većih od
6. 10% vrijednosti proračuna anonimne javne natječaje za izbor čelnih ljudi
7. gradskih tvrtki i javnih ustanova transparentno financiranje i uklanjanje političkog utjecaja na lokalne medije

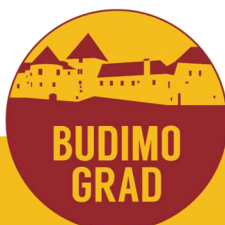
GRAĐANSKU PARTICIPACIJU

8. sustav „pametnog grada“, participativno odlučivanje i participativni proračun
9. uvođenje Građanskog odgoja i obrazovanja u škole

EFIKASNOST GRADSKJE UPRAVE

10. odgovorno upravljanje financijama Grada na način da se obveze mogu preuzimati samo ako su osigurana financijska sredstva
11. istinsko uključivanje stručne javnosti kod donošenja odluka o investicijama
12. konsenzus između glavnih političkih opcija o dugoročnoj viziji razvoja Grada i o najvećim investicijama
13. uspostava sustava upravljanja javnom nabavom i javnost tih postupaka
14. stvarnu transparentnost kod zapošljavanja i imenovanja u gradskoj upravi i gradskim tvrtkama
15. uklanjanje svih gospodarskih djelatnosti, koje ne predstavljaju temeljne poslove lokalne samouprave, iz poslova kojima se bavi Grad
16. unovčenje imovine grada koja ne predstavlja temeljnu funkciju i djelatnost Grada i iskorištenje ostvarenih sredstava za poboljšanje tih istih temeljnih funkcija

Pratite nas na Facebook stranici
"Budimo Grad"

Obratite nam se mailom na
budimo.grad@gmail.com